

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DENİZLİ VALİLİĞİ YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7. DENETİM BULGULARI	10
8. EKLER	29

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 4: Pamukkale Örenyeri Jeotermal Kaynaklarından Tahsil Edilmeyen İdare Payı	21
Tablo 5: Mal Alımları, Hizmet ve Yapım İşlerine Ayrılan Ödenek ve Harcama Tutarları	25

KISALTMALAR

OSB	Organize Sanayi Bölgesi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
YİKOB	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Organize Sanayi Bölgeleri Katılım Paylarına İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Bulunmaması ve Katılım Payı Ödemelerine İlişkin Evraklarda Eksiklikler Bulunması

B. Diğer Bulgular

1. Yapım İşi İhalelerine İlişkin Yaklaşık Maliyetlerin Hesaplanmasında Proforma Faturaların Dikkate Alınması

2. Ödeneğin Tahsis Amacı Dışında Kullanılarak Sosyal Tesise Harcanması

3. Başkanlık Aleyhine Açılan Davalar Neticesinde Bütçeden Ödenen Dava Masrafları, Vekalet Ücretleri ve Faiz İçin Kişisel Kusuru Bulunan Kamu Görevlilerine Yönelik Rücu İşlemlerinin Başlatılmaması

4. Vilayetler Birliğine Katılım Payının Eksik Gönderilmesi ve Vilayetler Birliği Hizmetlerinden Faydalanılmaması

5. Pamukkale Örenyeri Jeotermal Su Kaynaklarında İdare Payının Tahsil Edilmemesi

6. Maden İşletme Ruhsatı Belirlenen Saha Dışında Depolama Yapılması

7. Kullanılmayan Uydu Telefonları İçin Bütçeden Ödeme Yapılması

8. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Olmadan Aşılması

9. Protokol Yapılmak Suretiyle İlçe Belediyesine Aktarılan Ödeneklerin Uygun Kullanılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu İle İl Yatırım Ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun 28'inci maddesine eklenen bir hüküm ile büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde, İçişleri Bakanlığına bağlı bir genel bütçeli idare olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur. 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 35'inci maddesiyle 3152 sayılı Kanun'un 28'inci maddesinde yapılan değişiklikle de 01.09.2016 tarihinden itibaren Genel Bütçe kapsamında bir idare olmaktan çıkarılarak, ilde valiye bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli idareye dönüştürülmüştür.

2018 yılında yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 273'üncü maddesiyle de görevleri ve teşkilat yapısı yeniden düzenlenmiştir.

Kararname'de Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının görev ve yetkileri, kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılmasını, izlenmesini ve koordinasyonunu sağlamak; acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi düzenlemek; ilin tanıtımını gerçekleştirmek; gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi; temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi gibi faaliyetleri yürütmek; ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik etmek ve bunları denetlenmek olarak açıklanmıştır.

Merkezi idare tarafından yapılan her türlü yardım ve desteğin koordinasyonu, denetimi, izlenmesi ve acil durumlarda bizzat yerine getirilmesi Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB) tarafından sağlanmaktadır. Ayrıca, bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, illerde yapacakları her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım işlerini Başkanlık aracılığıyla yapabilmektedir. Diğer taraftan, ilin ihtiyaçları çerçevesinde gerektiğinde her türlü yatırım ve hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarıyla, diğer tüzel kişilerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmak, ortak projeler yürütmek, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarının 237 sayılı Taşıt Kanunu kapsamındaki araçlarının alımı, işletilmesi, bakım ve onarımı ile bürolarının ihtiyaçlarını sağlamak, valilik ve

kaymakamlık konutlarının yapım, bakım, işletme ve onarımı ile emniyet hizmetlerinin gerektirdiği harcamaları karşılamak da Başkanlığın görevleri arasında bulunmaktadır.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından merkezi idarenin adli ve askeri teşkilat dışında taşradaki tüm birimlerinin hizmet ve faaliyetlerinin etkinliği, verimliliği ve kurumların stratejik plan ve performans programlarına uygunluğu ile ilgili rapor hazırlanmaktadır. Bu rapor valinin değerlendirmesiyle birlikte Cumhurbaşkanlığına ve bu kurumların bağlı veya ilgili olduğu bakanlığa gönderilmektedir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının görev, yetki, sorumluluk ve teşkilat yapısı ile bünyesinde kurulan acil çağrı merkezlerinin işleyişine dair usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikler ile düzenlenmiştir. Muhasebe ve raporlama işlemlerinde Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri; taşınır mallarına ilişkin işlemlerinde, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri; mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin işlemlerinde, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri; yapılan harcamalara ilişkin belge düzenleme işlemlerinde Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği hükümleri uygulanmaktadır.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu eki cetvellerde yer almayan kuruluş için ayrı olarak Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmış, bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile 5018 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kıyasen uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Büyükşehir belediyesi bulunan illerde kurulan, özel bütçeli ve tüzel kişiliği haiz kamu kuruluşları olan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları illerde valiye bağlı olarak çalışmakta, genel bütçeli İçişleri Bakanlığı teşkilat yapısı içinde yer almaktadır. Kurumun yönetiminden sorumlu başkanlık görevi, vali veya valinin görevlendirdiği vali yardımcısı tarafından yerine getirilmektedir.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının teşkilat yapısı, Görev, Yetki ve Sorumluluklar ile Çalışma Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'te düzenlenmiştir. Buna göre Başkanlık teşkilat yapısı yatırım izleme, rehberlik ve denetim, strateji ve koordinasyon, 112 acil çağrı merkezi, idari ve mali işler, hukuk işleri, doğal kaynaklar ile ruhsat ve kültür varlıkları

müdürlüklerinden oluşmakta olup, valinin onayıyla geçici birimler kurulması da mümkün bulunmaktadır.

Kurumda hizmetler 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlar ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi işçiler eliyle yürütülmektedir. Başkanlığın personel ihtiyacı İçişleri Bakanlığı kadrolarında görev yapan personelden karşılanmakta, atamaları da bu Bakanlık tarafından yapılmaktadır. Personelin özlük hakları da genel bütçeden karşılanmaktadır.

Teşkilat yapısı içinde yer alan müdürlüklerde ve geçici birimlerinde görev yapmak üzere başka kurumlardan uzman, sözleşmeli personel ve memurların kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın görevlendirilmesine vali yetkilidir. Kurumda 95 memur, 14 sözleşmeli personel, 6 geçici görevli personel, 14 sürekli işçiyle beraber 129 çalışan bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında ve eki cetvellerde yer alan bir kamu idaresi olmayıp bütçelerinin hazırlanması, malî kaynaklarının yönetilmesi ve kontrolü, hesap ve kayıtların tutulması ve raporlanmasında kullanılacak muhasebe standartlarına ilişkin usul ve esaslar çıkarılan kendi Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde düzenlenmiştir.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ise 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuat hükümleri kıyasen uygulanmaktadır.

Bütçenin hazırlanmasında hedef ve planlar, birimlerin ödenek talepleri, bir önceki yıl gelir gerçekleştirmeleri çerçevesinde öngörülen gelirler ve devredecek nakit imkânları dikkate alınmaktadır.

İçişleri Bakanlığı ile Başkanlık yetkilileri arasında yapılan görüşmeler ile hazırlanan ve Hazine yardımı taleplerini de içeren bütçe taslakları valinin imzası ile İçişleri Bakanlığına gönderilmektedir. Merkezi Yönetim Bütçesiyle beraber Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunulan İçişleri Bakanlığı bütçesi içinde yer alan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları bütçeleri, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun TBMM Genel Kurulunda kabulünü müteakiben vali tarafından imzalanarak yürürlüğe konulmaktadır.

Bu şekilde hazırlanarak uygulanan bütçe dışında kurumun kullandığı özel bir kaynak bulunmamaktadır.

Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının illerde yapacakları her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım işlerini Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları aracılığıyla yapabilme imkanı bulunduğundan bu kapsamda gönderilen kaynaklar da gönderilme amacına yönelik olarak Başkanlığın kendi mevzuatı çerçevesinde kullanılmaktadır.

Bütçe ve muhasebe işlemlerine ait kayıtlar ile bu kayıtlar esas alınarak dönem sonunda düzenlenen mali tablo ve raporlar, Başkanlık Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir. Muhasebe işlemleri ise İçişleri Bakanlığının e-Bakanlık otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir. Başkanlığın 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Çeşidi	Önceki Yıldan Devreden Ödenekler (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenekler	Kurum Dışı Ek/ Özel Ödenek	Aktarmayla Eklenen/ Düşülen Ödenekler (TL)	Net Bütçe Ödenegi (TL)	Bütçe Giderleri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenekler	Sonraki Yıla Devreden Ödenekler (TL)
		(TL)					(TL)	
Personel Giderleri	0,00	7.500.000,00	127.288.878,32	2.117.002,12 17.002,12	136.888.878,32	136.420.274,28	468.604,04	0,00
Sosyal Güvenlik Kuramlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	1.500.000,00	24.662.001,71	300.578,83 0,00	26.462.580,54	26.444.218,51	18.362,03	0,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	51.920,71	89.655.000,00	2.217.392,17	2.373.565,75 3.317.349,34	90.980.529,29	23.547.719,50	66.360.643,42	1.072.166,37
Cari Transferler	0,00	950.000,00	0,00	325.083,41 0,00	1.275.083,41	1.197.783,41	77.300,00	0,00
Sermaye Giderleri	11.706.131,59	29.030.000,00	641.920.925,57	22.217.863,29 5.412.383,86	699.462.536,59	660.895.027,67	19.436.084,04	19.131.424,88
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	322.129.012,66	21.243.570,50 37.545.583,42 0,00	305.826.999,74	184.303.439,40	121.523.560,34	0,00
Borç Verme	0,00	2.050.000,00	0,00	325.083,41 0,00	1.724.916,59	0,00	1.724.916,59	0,00
Yedek Ödenek	0,00	9.315.000,00	0,00	1.960.261,75	7.354.738,25	0,00	7.354.738,25	0,00

Toplam	11.758.052,30	140.000.000,00	1.118.218.210,43	48.577.663,90	1.269.976.262,73	1.032.808.462,77	216.964.208,71	20.203.591,25
				48.577.663,90				

Başkanlığın 2024 mali yılı bütçesinde 140.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden ödenekler ve kurum dışı ek/özel ödenekle birlikte 2024 yılı ödenek toplamı 1.269.976.262,73 TL olmuştur. Yıl içinde 1.032.808.462,77 TL bütçe gideri yapılmış, 216.964.208,71 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 20.203.591,25 TL ödenek ise 2025 mali yılına devretmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.000.000,00	1.672.053,24	0,00	1.672.053,24	41
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	40.000.000,00	251.849.544,38	0,00	251.849.544,38	629,6
05- Diğer Gelirler	96.000.000,00	826.565.185,02	0,00	826.565.185,02	861
06 - Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0
08 – Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0
09- Red ve iadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Toplam	140.000.000,00	1.080.086.782,64	0,00	1.080.086.782,64	771,49

Başkanlığın 2024 yılı bütçe gelir kalemlerinin toplam bütçe gelirleri içindeki dağılımına bakıldığında, gelirlerin %76,53'ü YİKOB'lar tarafından yürütülecek hizmetler karşılığı elde edilen gelirler kalemini içeren diğer gelirler, %23,32'sini alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler, %0,15'ini teşebbüs ve mülkiyet gelirleri oluşturmaktadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderlerinin Ekonomik Kodu	2024 Yılı Gider Bütçesi (TL)	2024 Yılı	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
		Gerçekleşen (TL)	
01-Personel Giderleri	7.500.000,00	136.420.274,28	1818,94
02-S.G.K. Devlet Prim Giderleri	1.500.000,00	26.444.218,51	1762,95
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	89.655.000,00	23.547.719,50	26,26

04-Faiz Giderleri	0,00	0,00	0
05-Cari Transferler	950.000,00	1.197.783,41	126,08
06-Sermaye Giderleri	29.030.000,00	660.895.027,67	2276,59
07-Sermaye Transferleri	0,00	184.303.439,40	
08- Borç Verme	2.050.000,00	0,00	0
Toplam	130.685.000,00	1.032.808.462,77	790,31

Başkanlığın bütçe giderlerinin %63,99'u sermaye giderleri, %17,96'sı cari transferler ve sermaye transferleri, %2,28'i mal ve hizmet alım giderleri, %13,21'i personel giderleri ve %2,56'sı işçilerin SGK prim giderlerinden oluşmaktadır. Sermaye giderlerinin çok yüksek gerçekleşmesinin sebebi, eğitim hizmetleri ve sermaye nitelikli diğer işler için yapılan giderlerden kaynaklanmaktadır.

Faaliyet sonuçları tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Başkanlığın faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı faaliyet gideri 862.049.737,72 TL, faaliyet geliri 1.090.119.859,56 TL olup dönem olumlu faaliyet sonucu ise 228.070.121,84 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.1.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 15'inci maddesi uyarınca; Başkanlıkların muhasebe işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hesap planı ve bu hesap planına göre oluşturulan detaylı hesap planını göre yapılmaktadır.

Hesap planında yer almamakla birlikte Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planında yer alan her hangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelikteki hesap planına hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlıkları yetkilidir.

1.1.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Başkanlıkların raporlama işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.1.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Başkanlığın denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Başkanlığın tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir..

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi

yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehirlerde bulunan “İl Özel İdareleri” yerine Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları (YİKOB) kurulmuştur.

Başkanlığın organizasyon yapısı, görev tanımları ve çalışma süreçleri İçişleri Bakanlığınca çıkarılan “Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” ile belirlenmiştir. Söz konusu Yönetmelikte iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir düzenleme veya iç kontrol sisteminin kurulması ve etkin işleyişine dair herhangi bir yetki, görev ve sorumluluk tanımlanmamıştır.

Stratejik plan, performans programı, iç denetim gibi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilmiş uygulamaların, tüzel kişiliğe haiz özel bütçeli kuruluş olan YİKOB'lar için geçerli olmadığı, sadece anılan Yönetmelikte düzenlemesi yapılan ön mali kontrol sürecinin gerçekleştirildiği görülmüştür.

Denizli YİKOB, 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmadığından ve anılan Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmadığından herhangi bir değerlendirme yapılamamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Denizli Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Organize Sanayi Bölgeleri Katılım Paylarına İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Bulunmaması ve Katılım Payı Ödemelerine İlişkin Evraklarda Eksiklikler Bulunması

Denizli YİKOB'un Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) nezdinde katılım paylarının muhasebe kayıtlarında takip edilmesi gereken takip edilmediği ve katılım paylarına ilişkin ödeme evraklarında eksiklikler bulunduğu tespit edilmiştir.

12.11.2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3'üncü maddesi gereğince kurulan Denizli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının 12.04.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun geçici 12'nci maddesi ile yetkilendirildiği, 04.04.2014 tarih ve 28962 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 11'inci maddesindeki "Başkanlığın katılımcı kuruluş olarak organize sanayi bölgelerinde sahip olduğu tüm hak ve yetkilere ilişkin iş ve işlemleri yürütmek" görevi gereği Organize Sanayi Bölgeleri ile ilişkilendirildiği tespit edilmiştir.

Anılan madde gereğince Denizli YİKOB'un doğrudan ve/veya dolaylı ortak olduğu Organize Sanayi Bölgelerine ilişkin inceleme yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda;

i. Denizli Organize Sanayi Bölgesi

Denizli OSB, 24.01.1975 tarih ve 7/9359 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. 1975 yılında yapılan kamulaştırma, tahsis ve diğer işlemlerin belgelerine ulaşılamamıştır. Katılım payının tamamı Denizli Sanayi Odasına ait olmakla birlikte Denizli YİKOB'un herhangi bir katılım payı bulunmamaktadır. 04.01.2024 tarihli Organize Sanayi Bölgesi

Yönetim Kurulu Kararı ile Honaz İlçesi, Cumhuriyet Mahallesi 360 ada 1 ve 2 nolu parsellerin kamulaştırma işlemleri için Denizli YİKOB yetkilendirilmiştir.

ii. Denizli Deri Karma Organize Sanayi Bölgesi

Denizli Deri İhtisas ve Karma OSB, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 08.09.1994 tarih ve 10567 sayılı yazısı ile kurulmuştur. Kurucu ortaklık payının %94'ü Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına ait olmakla birlikte %6'lık payın %30'u Denizli İl Özel İdaresinden Denizli YİKOB'a bedelsiz devredilmiştir.

29.07.1998 tarih ve 620 sayılı İl Özel İdaresi Daimi Encümeni Kararı ile kamulaştırma kararı verilmiştir. Honaz Kaymakamlığı İlçe Takdir Komisyonunun 14.12.1998 tarih ve 1313 sayılı evrağı 261.000.000,00 TL'nin (1998 yılı bedeli) Mal Müdürlüğü veznesine yatırılmasına ilişkin yazı olmasına rağmen anılan tutarın yatırıldığına dair evrakın teslim edilmediği tespit edilmiştir.

İl Özel İdaresi, Denizli Ticaret Odası, Denizli Sanayi Odası, Denizli Tab. Esn. İşy. Yap. Koop. ve Denizli Deri San. Derneği ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı arasında yapılan 18639 sayılı Noter onaylı kredi mukavelesinin 3'üncü maddesinin (c) fıkrası gereği 4.040.404.040,00 TL'nin kredi mukavelesinin sözleşme hükümleri içerisinde müteşebbis teşekkül hissesi olan 40.404.040,00 TL'nin Bakanlığın iştirak payı olarak kullanıldığı ancak belgelerinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Dolayısıyla Deri Karma OSB'nin katılım paylarının kimler tarafından ve hangi tutarlarda yatırıldığına dair belgeler bulunamamıştır.

iii. Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 01.02.2008 tarih ve 1183 sayılı Oluru ile kurulmuştur. 2008 yılında kurulan Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas OSB'nin kurulma yeri olan arazinin tahsis, el atma, kamulaştırma, satın alma gibi hangi yollardan elde edildiği ve bedelinin ortaklarca kimler tarafından ödendiği tespit edilmemiştir.

Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin %60'lık katılım payı Denizli İl Özel İdaresinden, Denizli YİKOB'a bedelsiz devredilmiştir. Mülga Denizli İl Özel İdaresi ödemeleri dahil olmak üzere Denizli YİKOB tarafından 13.02.2009 – 28.05.2020 tarihleri arasında toplam 1.898.812,44 TL katılım payı ödendiği görülmüştür.

iv. Çardak Karma Organize Sanayi Bölgesi

Çardak Belediyesinin 19.02.1996 tarih ve 3/3 sayılı Meclis Kararı ile Çardak Özel Organize Sanayi Bölgesinin yeri satın alınarak 19.02.1996 tarihinde kurulmuştur. Daha sonra Çardak Özel Organize Sanayi Bölge Müdürlüğünün talebi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 11.06.2020 tarih ve 1637069 sayılı Oluru ile Çardak Karma Organize Sanayi Bölgesine dönüşmüştür. Denizli Sanayi Odası Başkanlığının 30.10.2019 tarih ve 2018-2022/18 sayılı kararı ile Denizli Sanayi Odasının %6'lık hissesi bedelsiz olarak Denizli YİKOB'a devredilmiştir.

Çardak Organize Sanayi Bölgesinin %94 katılma payı olan Denizli Sanayi Odasının hissesinin ödenip ödenmediği tespit edilememiştir.

v. Denizli Makina İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğünün 12.12.2019 tarih ve 961316 sayılı Olurları ile 12.12.2019 tarihinde kurulmuştur. Denizli YİKOB'un %6,66 lık bedelsiz katılım payı bulunmaktadır.

Denizli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından Denizli Makine İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulması için Honaz İlçesi, Kocabaş ve Gürlek Mahallelerinde yer alan toplam 2.512.665,98 m²'lik alanda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğünün 23.07.2020 tarih ve E.1755459 sayılı , ilave olarak yeniden güncellenen toplam 399.700,00 m² alanda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğünün 21.04.2022 tarih ve E.3573656 sayılı Oluruna istinaden toplamda 80 parselde kamulaştırma işlemi yapılmıştır. Söz konusu kamulaştırma alanı içinde hazine arazileri ve Makine OSB'nin de parselleri bulunmaktadır. Bu parseller çıktıktan sonra kalan parseller için Cumhurbaşkanlığının 08.12.2022 tarih ve 32037 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 62 adet parsel 691.967,73 m²'lik alan için acil kamulaştırma kararı çıkartılmıştır.

Denizli Makine İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde bulunan toplam 77 parselde uzlaşma komisyonu kararı ve acil kamulaştırma kararına istinaden açılan davalar sonunda 46 parsel 658.198,23 m²'lik alan Makine OSB'ye devredilmiştir. Halen kamulaştırması devam 362.859,64 m²'lik alan bulunmaktadır. 2024 yılı için 19.664.347,88 TL kamulaştırma bedelinin Makine Organize tarafından kamulaştırma işlemi yapılması YİKOB Strateji Müdürlüğüne yatırıldığı görülmüştür.

vi. Çivril Organize Sanayi Bölgesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğünün 28.12.2023 tarih ve 5378012/20 sayılı Olurları 28.12.2023 tarihinde kurulmuştur.

Denizli YİKOB'un %6,67 bedelsiz olarak katılım payı bulunmaktadır. 25.12.2023 tarih ve 3437539 numaralı evrak ile katılımcıların 8.627.550,00 TL katılım paylarının ödediği görülmüştür.

Çivril Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Heyet Kararının 27.09.2024 tarih ve 2024/03 sayılı kararı ile kamulaştırma iş ve işlemlerini yapmak üzere Denizli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının yetkilendirildiği tespit edilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda Denizli YİKOB'un OSB katılım paylarına ilişkin muhasebe kayıtları tam olarak tespit edilememiş ve katılım payı için yapılan ödemelere ilişkin evraklardan bazılarının olmadığı görülmüştür.

Başkanlık, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi YİKOB ortaklık katılım payı ödemesine ilişkin kaydın yapıldığı belirtilmesine rağmen diğer Organize Sanayi Bölge Müdürlüklerinden katılım payı evraklarının istenildiği ifade edilmiştir.

Başkanlık tarafından Organize Sanayi Bölgelerine katılıma payına ilişkin işlemlerin muhasebe kayıtlarında takip edilmesi ve katılım payına ilişkin ödeme evrakların bulunması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yapım İşi İhalelerine İlişkin Yaklaşık Maliyetlerin Hesaplanmasında Proforma Faturaların Dikkate Alınması

Başkanlık tarafından ihale edilen yapım işi ihalelerinde, özel birim fiyat analizlerine ilişkin yaklaşık maliyetin hesaplanması sürecinde yeterli ölçüde fiyat araştırması yapılmadan proforma faturaların dikkate alındığı; sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan

işlerin fiyatının tespitinde ise kullanılan yerel rayiçlerin Ticaret ve Sanayi Odasına onaylatılmadığı tespit edilmiştir.

04.03.2009 tarih ve 27159 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “*Yaklaşık maliyet hesabına esas fiyat ve rayiçlerin tespiti*” başlıklı 10’uncu maddesinin birinci fıkrasına göre ihale konusu işin yaklaşık maliyetine ilişkin fiyat ve rayiçlerin tespitinde Başkanlığın daha önce gerçekleştirdiği, ihale konusu işe benzer nitelikteki işlerin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar; kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenerek yayımlanmış birim fiyat ve rayiçler; ilgili meslek odaları, üniversiteler veya benzeri kuruluşlarca belirlenerek yayımlanmış fiyat ve rayiçler; yüklenici veya alt yüklenici olarak faaliyet gösteren, konusunda deneyimli kişi ve kuruluşlardan alınacak, ihale konusu işe benzer nitelikteki işlere ilişkin maliyetler; Başkanlığın piyasa araştırmasına dayalı rayiç ve fiyat tespitler yöntemlerinden birisi, birkaçı veya tamamını herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanılabilir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22’nci maddesine göre yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile anılan Şartnamenin 21’inci maddesine göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri yine anılan Şartnamenin 22’nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen usuller çerçevesinde belirlenecektir. İlgili bedeller belirlenirken mezkûr Şartnamenin 22’nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir. Anılan düzenlemeye göre varsa yüklenicinin teklifinde ekinde veya aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında idareye verdiği teklif rayiçler, idarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler, ihaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar, idarece kabul edilmek şartıyla ticaret ve/veya sanayi odasınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçler dikkate alınarak sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatları belirlenecektir.

Başkanlık tarafından ihale edilen yapım işi ihalelerinde yaklaşık maliyete ilişkin fiyat araştırması için yapılan çalışmalarda, fiyatı tespit edilecek iş grubu, iş kalemi veya malzemenin ayrıntılı özellikleri ve standardına yer verilen ve aynı koşulları taşıyan yazılarla kişi ve kuruluşlara başvurulmamış ve fiyat tespitinde proforma faturaların dikkate alınmadığı görülmüştür.

Başkanlık tarafından bulguda tespit edilen hususa ilişkin olarak yaklaşık maliyetin hesaplanması sürecinde teknik personellere gerekli tebliğlerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Başkanlık tarafından ihale edilen yapım işi ihalelerinde özel birim fiyat analizlerinde yeterli ölçüde fiyat araştırması yapılması; sözleşmede bulunmayan ve fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespitinde anılan Şartname hükümlerine göre hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Ödeneğin Tahsis Amacı Dışında Kullanılarak Sosyal Tesise Harcanması

Başkanlık tarafından mülkiyeti Hazineye ait olup İl Jandarma Komutanlığı'na lojman olarak tahsis edilen binanın önce misafirhane olarak tahsis amacının değiştirildiği sonrasında ise otel odasına çevrilerek giderlerinin bütçeden karşılandığı tespit edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından her yıl düzenli olarak çıkarılan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ kapsamındaki tesislerle ilgili temel husus bu tesislerin hesaplarının bütçeden ayrı olarak tutulması ve sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasıdır.

Denizli İli, Pamukkale İlçesi, Karahayıt Mahallesinde bulunan ve mülkiyeti Hazineye ait olan “Jandarma karakol binası ve lojman yeri” olarak kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı adına tahsis edilen 2 katlı 4 daireli binanın boş durumda olduğundan 2018 yılında tahsis amacı değiştirilerek misafirhaneye çevrilmiştir. Ancak söz konusu bina daha sonra Jandarma Genel Komutanlığı'nın “Hizmet Binası Büyük Onarım Giderleri” ekonomik kodundan gönderilen ödenek harcanmak suretiyle 8 odalı apart otel haline çevrilmiştir.

Yapılan incelemelerde söz konusu binanın (8 odalı apart otel) Karahayıt Jandarma Yerel Eğitim Merkezi Komutanlığı tarafından apart otel odası (aile odası) olarak kullanılmakta olduğu ve “Karahayıt Jandarma Yerel Eğitim Merkezi Komutanlığı Otel” olarak fatura kesilerek konaklama ücretlerinin otel hesabına yatırıldığı tespit edilmiştir.

Başkanlık tarafından bulgu konusu ödenek kullanımına bağlı olan ihalenin ivedilikle yapılmasının 2022 yılında Denizli İl Jandarma Komutanlığından istenildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Jandarma Genel Komutanlığı'nın “Hizmet Binası Büyük Onarım Giderleri” ekonomik kodundan gelen ödeneğin amacı dışında sosyal tesis için kullanılmaması gerekir.

BULGU 3: Başkanlık Aleyhine Açılan Davalar Neticesinde Bütçeden Ödenen Dava Masrafları, Vekalet Ücretleri ve Faiz İçin Kişisel Kusuru Bulunan Kamu Görevlilerine Yönelik Rücu İşlemlerinin Başlatılmaması

Başkanlık aleyhine açılan davalar neticesinde bütçeden ödenen dava masrafları, vekalet ücreti ve faiz giderleri için kişisel kusuru bulunan kamu görevlilerine yönelik rücu işlemlerinin başlatılmadığı tespit edilmiştir.

23.07.1965 tarih ve 12056 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişisel sorumluluk ve zarar" başlıklı 12'nci maddesine göre Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar. Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

13.08.1983 tarih ve 18134 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik'in "İdarenin Rücu Hakkı" başlıklı 11'inci maddesine göre memurların görevlerini, kasıt, ihmal veya tedbirsizlik sonucu gereken dikkat ve itina ile yapmamaları sebebiyle zarara uğrayan kişilerin zararları, başvurdıkları mahkeme veya makamlarca verilen kararlar uyarınca ilgili kurumlarca karşılanır. Kurumların genel hükümlere göre sorumlu memurlara rücu hakları saklıdır

19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kamu Zararlarının Tahsiline ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kamu Zararının Belirlenmesi" başlıklı 6'ncı maddesinde ise; "*Kamu zararının belirlenmesinde; Kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesinin*" de dikkate alınacağı ifade edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 12 ve 13'üncü maddeleri ile Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik birlikte değerlendirildiğinde anlaşılabacağı üzere, memurlarca tazmin edilecek zararlar; "Kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile belirlenmiş görevlerin kasıt, ihmal veya tedbirsizlik sonucu gerekli dikkat ve itina ile yapılmaması sebebiyle idarenin veya kişilerin uğradığı zararlar ile; memurlara teslim edilen

Devlet malının korunması ve her an hizmete hazır halde bulundurulması için gerekli tedbirlerin kasıt, ihmal veya tedbirsizlik sonucu alınmaması nedeniyle Devlet malında meydana gelen zararlar” olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla devlet memurları görevlerini yaparken gereken dikkat ve itinaı göstermek ve kendilerine teslim edilen devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar. Diğer taraftan devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliğı sonucu idarenin zarara uğratılması durumunda, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

Hukuk İşleri Müdürlüğü'nden temin edilen mahkeme ilamları ve ilgili ödeme emri belgeleri ile eklerinin incelenmesi neticesinde; bir yapım işinde proje kapsamında olmayan bazı imalatların yaptırılmasına rağmen yükleniciye bu imalatların bedelinin ödenmemesi sonucunda yüklenicinin açtığı davanın İdare aleyhine sonuçlandığı görülmüştür. Bu nedenle de İdare yükleniciye asıl alacağın yanısıra faiz, dava masrafları ve vekalet ücretlerini ödemek zorunda kalmıştır. Ancak, daha sonra, belirtilen ödemelerden dolayı kamu görevlilerinin kusurunun olup olmadığı, yapım işlerinin kontrolünde bir zafiyet oluşup oluşmadığı, İdarenin haksız yere faiz ödeyip ödemediğı, bir kamu zararının oluşup oluşmadığı ve ödemelerin rücu etmeyi gerektirip gerektirmediğı konularında bir değerlendirme yapılmamıştır.

Başkanlık tarafından bulguda tespit edilen hususa ilişkin olarak 07.05.2025 tarih ve 100634 sayılı Valilik Makam Oluru ile Kamu Zararı tespit Komisyonu kurulduğı ifade edilmiştir.

Başkanlık tarafından ihale edilen yapım işleri nedeniyle ödediğı tazminatların kamu zararı oluşturup oluşturmadığının ve rücu etmeyi gerektirip gerektirmediğinin tespit etmek için, 657 sayılı Kanun'un 12 ve 13'üncü maddeleri ile Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik gereğı işlem yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Vilayetler Birliğine Katılım Payının Eksik Gönderilmesi ve Vilayetler Birliğı Hizmetlerinden Faydalanılmaması

Başkanlık tarafından Vilayetler Birliğine yıllık katılım payının eksik gönderildiğı; Vilayetler Birliğinin illerde sunacağı hizmetlerden faydalanılmadığı tespit edilmiştir.

Vilayetler Birliğı Ana Tüzüğü'nün “Üyelerin birliğin faaliyet giderlerine katılım payları” başlıklı 24'üncü maddesine göre; birlik üyelerinin, en son kesinleşmiş bütçelerinin %1'inin birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak ödemesi gerekmektedir.

Anılan Tüzüğün “Birliğin amacı ve üyelerce birliğe devredilen görev ve hizmetler” başlıklı 5’inci maddesinde Vilayetler Birliğine devredilen görev ve hizmetlere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu görev ve hizmetler arasında en önemlileri;

- İl özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının seçilmiş ve atanmış her kademedeki personel ve görevlileri için mesleki ve beceri eğitimleri düzenlemek,

- Dünyada yerel yönetim konusundaki gelişmeleri izlemek; il özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarını ilgilendiren konularda araştırma – geliştirme, konferans, seminer, panel, yuvarlak masa toplantısı, teknik ve meslekî gezi ve benzeri faaliyetlerde bulunmak,

- İllerde “eğitim ve moral amaçlı” vilayetler evi adıyla tesisler kurmak, taşınır ve taşınmaz mal edinmek, kiraya vermek, kiralamak, ortaklaşa kullanmak,

şeklindedir.

Yapılan inceleme sonucunda; Denizli YİKOB tarafından 2024 yılı içerisinde kesinleşen 2023 yılı bütçe gelir toplamının 114.908.341,47 TL olduğu Vilayetler Birliğine ise 1.095.082,81 TL aktarma yapılmasına karşılık katılım payının 54.000,60 TL eksik ödendiği görülmüştür. Ayrıca Denizli YİKOB olarak Vilayetler Birliğinin hizmetlerinden faydalanıldığına yönelik herhangi bir işlem tespit edilememiştir.

Başkanlık, bulguda tespit edilen hususa ilişkin geçmiş yıllarda yapılan eğitimlere personellerin katıldığını; eksik payı ise tamamladığını ifade etmiştir.

Başkanlık tarafından Vilayetler Birliği yıllık katılım payının anılan düzenlemeye uygun olarak aktarılması ve Vilayetler Birliği hizmetlerinden faydalanılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Pamukkale Örenyeri Jeotermal Su Kaynaklarında İdare Payının Tahsil Edilmemesi

Pamukkale Örenyeri Jeotermal Su Kaynaklarında tahsil edilmesi gereken idare payının tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

03.06.2007 tarih ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde kaynak, jeotermal kaynak, doğal mineralli su, ruhsat ve işletme ruhsatının tanımları yapılmıştır. Anılan Kanun’un “Mülkiyet ve ruhsat”

başlıklı 4'üncü maddesine göre jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli su kaynağına ilişkin faaliyetlerin yapılabilmesi için mezkûr Kanuna göre ruhsat alınması zorunludur.

Mezkûr Kanun'un "Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payı" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre akışkanın; doğrudan ve/veya dolaylı olarak seralarda, elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde gayrisafi hasılatının %1'i tutarında idare payı ödenir. Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise kullanılan yıllık toplam ısı enerjisi değeri ve reenjeksiyon durumu dikkate alınarak kullanılan suyun bir metreküpü 1,5 Türk lirası tutarını geçmeyecek şekilde, hesaplama yöntemi Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenen idare payı ödenir.

5686 sayılı Kanun'a göre çıkartılan 11.12.2007 tarih ve 26727 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin "İdare payı" başlıklı 20'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre akışkanın; doğrudan ve/veya dolaylı olarak kaplıca ve benzeri termal tesisler ile ısı enerjisinin kullanıldığı kurutma, soğutma, balık yetiştiriciliği vb. diğer tesislerde; kullanılan yıllık toplam ısı enerjisi değeri ve reenjeksiyon durumu dikkate alınarak anılan Yönetmeliğe ekli Ek-15'deki, doğal mineralli sular ile jeotermal kökenli gazların doğrudan ve/veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerde ise Ek-16 tablodaki hesaplama yöntemine göre belirlenen tutarda, idare payı bir sonraki yılın Nisan ayı sonuna kadar beyan edilir, Haziran ve Eylül aylarında iki eşit taksitte idareye ödenmesi gerekmektedir.

04.04.2014 tarih ve 28962 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğinin "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 5'inci maddesinin (g) bendine göre tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerine, 03.06.2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu, 04.06.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu ve 21.07.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun ilgili maddeleri kapsamında verilen her türlü görevi yapmak, hak ve yetkileri 6360 sayılı Kanunun 3'üncü maddesi çerçevesinde kullanma yetkisi YİKOB'lara devredilmiştir.

Anılan Yönetmeliğin "Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğünün görevleri" başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde "Tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerine 5686 sayılı Kanun, 3213 sayılı Kanun ve 2863 sayılı Kanunun ilgili maddeleri

kapsamında verilen her türlü görevi yapmak, hak ve yetkileri kullanmak” yetkisi YİKOB bünyesindeki Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğüne verilmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde jeotermal kaynak ve doğal mineralli suların, YİKOB Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü tarafından ruhsatlandırma işlemi yapılacağı; bu alanlardan YİKOB’a kullanım esas alınarak idare payının ödenmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda; Denizli Büyükşehir Belediyesi adına ruhsatlı olan Pamukkale Örenyeri Jeotermal Kaynaklarının, Denizli Büyükşehir Belediyesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü arasında herhangi bir kiralama sözleşmesi ve/veya protokol olmaksızın Kültür ve Turizm Bakanlığı DÖSİM tarafından fiilen kullanıldığı ve/veya kullandırıldığı tespit edilmiştir.

Ayrıca Örenyeri antik havuzunda ve travertenlerde turizm amaçlı olarak kullanılmaktadır. Ancak Ören yerindeki jeotermal su kaynağı, doğal çıkış olduğundan dolayı sayaç bağlanamadığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan debi tespit tutanağı üzerinden idare payı hesabının yapıldığı ve traverten yerlerinin turizm amaçlı kullanıldığı tespit edilmiştir.

İdare Payı Hesaplama Formülasyonu;

$$MWt = 4,18 \times \text{Debi} \times \Delta t / 1000$$

$$\text{Debi} = \text{SM (m}^3\text{)} \times 1000 / (365 \text{ gün} \times 24 \text{ saat} \times 3600 \text{ saniye})$$

$$\text{Debi} = 5159203,20 \times 1000 / (365 \times 24 \times 3600)$$

$$\text{Debi} = 5159203200 / 31536000$$

$$\text{Debi} = 163,5973 \text{ Litre/Saniye}$$

$$MWt = \text{Kullanılan ısı enerjisi (Megawattermal)}$$

$$MWt = 4,18 \times 163,5973 \times 35 / 1000$$

$$MWt = 23934,2850 / 1000$$

$$MWt = 23,9343 \text{ Megawattermal}$$

$$\text{BF (Birim Fiyat)} = 20 \text{ MWt} - 30 \text{ MWt (dahil) enerji harcayanlar}$$

$$\text{BF (Birim Fiyat)} = 0,60 \text{ TL} / \text{m}^3$$

$$\text{BF} = 0,60 \times 1,1460 \text{ (2021 yılı TÜFE)} \times 1,3608 \text{ (2022 yılı TÜFE)} \times 1,6427 \text{ (2023 yılı TÜFE)}$$

$$\text{BF} = 1,5371 \text{ TL} / \text{m}^3$$

$$\text{ÖİP (Ödenecek İdare Payı Miktarı)}$$

$$\text{ÖİP} = \text{SM (Tesisde Kullanılan yıllık toplam su miktarı m}^3\text{)} \times \text{BF}$$

$$\text{ÖİP} = 5159203,20 \times 1,5371$$

$$\text{ÖİP} = 7.930.211,24\text{-TL}$$

Tablo 4: Pamukkale Örenyeri Jeotermal Kaynaklarından Tahsil Edilmeyen İdare Payı

YIL	İdare Payı (TL)	Gecikme Faizi ile Birlikte (TL)
2022	4.154.028,00	7.676.643,74
2023	5.200.159,48	8.073.247,60
2024	7.930.211,24	9.060.266,34
TOPLAM	17.284.398,72	24.810.157,68

Not: Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğünce 2022-2023-2024 yılları itibariyle Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen hesaplama tarzına göre jeotermal kaynak payı hesaplanmıştır.

Yukarıdaki tabloda hesaplaması yapılan Pamukkale Örenyeri jeotermal kaynaklarının kullanımından kaynaklı idare payının YİKOB tarafından tahsil edilmediği görülmüştür.

Başkanlık, bulguda tespit edilen hususa ilişkin 22.01.2025 tarih ve 2025/118 Esas No.lu hukuki işlem ile Ankara 3. İdare Mahkemesine dava açıldığı ifade edilmiştir.

Denizli Pamukkale Örenyeri jeotermal kaynaklarının Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünce kullanıldığı ve ruhsat sahibi Denizli Büyükşehir Belediyesine kullanım bedeli ödemesinin yanı sıra 5686 sayılı Kanun ve Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin ilgili hükümleri gereğince jeotermal kaynağın kullanımından doğan idare payını da kullanıcı vasfı nedeniyle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına ödemesi gerekmektedir.

BULGU 6: Maden İşletme Ruhsatı Belirlenen Saha Dışında Depolama Yapılması

Acıpayam ilçesinde İR:53 nolu I (a) grubu maden işletme ruhsatı sahası dışında depolama yapıldığı ayrıca aynı ilçenin Akalan Mahallesinde yığılı kum stoklarının bulunduğu tespit edilmiştir.

15.06.1985 tarih ve 18785 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Madencilik faaliyetlerinde izinler" başlıklı 7'nci maddesinin dokuzuncu fıkrasına göre maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri

açma ve çalışma ruhsatları il özel idareleri veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından verilir.

Anılan Kanun'un "Üretim ve sevkiyat" başlıklı 12'nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülki idare amirlikleri, il özel idareleri, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları veya ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından tespit edilmesi hâlinde, ilgili mülki idare amiri tarafından sevk edilen madene el konulur ve ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten sevk fişi olmaksızın sevk edilen miktar için söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası verilmesi gerekmektedir. Üretim hakkı olmayan madenin üretimini yapıldığının tespiti hâlinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare tarafından el konulması ve bu fiili işleyenlere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanması gerekmektedir. Üretim hakkı olmayan madenin üretimini yapıldığının tespiti hâlinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten anılan fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanması gerekmektedir. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fıkranın ihlalinin tekrarı hâlinde madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

Mezkûr maddenin beşinci fıkrasına göre ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içerisinde üretim yapıldığının tespiti hâlinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare tarafından el konulması ve bu fiili işleyenlere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanması gerekmektedir. Üretim hakkı olmayan madenin üretimini yapıldığının tespiti hâlinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten anılan fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanması gerekmektedir. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fıkranın ihlalinin tekrarı hâlinde madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

11.08.1983 tarih ve 18132 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesine göre atık, herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü madde; çevre kirliliği, çevrede meydana gelen ve canlıların sağlığını, çevresel değerleri ve ekolojik dengeyi bozabilecek her türlü olumsuz etki; kirleten, faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişi şeklinde tanımlanmıştır.

Anılan Kanun'un "Kirlenme yasağı" başlıklı 8'inci maddesine göre her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Ayrıca kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirlen, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler. Ayrıca mezkûr Kanun'un 20'nci maddesinde idari nitelikteki cezalara ilişkin düzenleme bulunmaktadır.

Yapılan inceleme sonucunda; Acıpayam ilçesi Akalan Mahallesi İR:53 nolu I (a) grubu maden işletme ruhsatı olduğu ve bu ruhsat sahası dışında depolama yapıldığı; Acıpayam ilçesi Akalan Mahallesi civarında yol kenarında Acıpayam Kelekçi asfaltına cepheli 825/13 ve 825/73 nolu parsellerde yığılı olarak kum stoğu tespit edilmiştir. Anılan tespitlere yönelik Denizli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne bu parsellere malzeme konulmasının mevzuat açısından değerlendirilmesi Başkanlık tarafından istenilmiştir. Denizli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün 17.10.2024 tarih ve 10660175 sayılı yazısı ile ilgili parsellerde inceleme yapıldığı, kanuni hiçbir gerekçe gösterilmeksizin konu ile ilgili çevre mevzuatı kapsamında yapılacak herhangi bir işlem bulunmadığı bildirilmiştir.

Başkanlık, bulguda tespit edilen hususa ilişkin MAPEG tarafından verilen işletme ruhsat sınırları içerisinde verilen ÇED belgelerinde belirtilen alanlarda denetimlerin yapıldığını, maden sahası dışında kalan depolama alanlarında ise Denizli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne bildirim yapıldığı ifade edilmiştir.

Başkanlık tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen maden sahaları dışında depolama yapılmasına izin verilmemesi gerekmeyle birlikte 2872 sayılı Kanun hükümlerine muhalif uygulamalara izin verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 7: Kullanılmayan Uydu Telefonları İçin Bütçeden Ödeme Yapılması

Afet durumlarında kesintisiz haberleşmeyi sağlamak üzere Valilik ve İlçe Kaymakamlıklara tahsis edilen ancak haberleşmeyi sağlayamadığı anlaşılan uydu telefonları için bütçeden ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Giderin gerçekleştirilmesi" başlıklı 33'üncü maddesinde; bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara

uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması gerektiği hükmü yer almıştır.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından ödemesi yapılmakta olan; 2 adedi Valilik Özel Kalem Müdürlüğü'ne, 16 adedi İlçe Kaymakamlıklarına tahsisli olduğu ve 2012 yılı Nisan ayında montajı yapıldığı anlaşılan toplam 18 adet uydu telefonu bulunmaktadır.

Yapılan incelemede; söz konusu uydu telefonları ile ilgili şikayetlerin olduğu ve kesintisiz bir haberleşmenin sağlanamadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle de konu hakkında inceleme yapmak üzere Valilik talimatı ile bir komisyon oluşturulmuştur. Komisyonun hazırlamış olduğu inceleme raporunda;

-Valilik Özel Kalem Müdürlüğü'nde bulunan 2 adet uydu telefonunun da arızalı olduğu ve çalışmadığı,

- İlçe Kaymakamlıklarındaki 16 adet uydu telefonundan 10 adedinin arızalı olduğu ve çalışmadığı, 6 adedinin ise çalıştığı ancak arama yapılamadığı,

-Arızalı uydu telefonlarının eski model olması nedeniyle tamirinin mümkün olmadığı, tespit edilmiştir.

Başkanlık, bulguda tespit edilen hususa ilişkin hizmet alımı gerçekleştirilemeyen uydu telefon hatlarının verim hale getirilmesi, getirilemiyor ise aboneliklerinin iptal edilmesine ilişkin ilgili birimlere talimat verildiği ifade edilmiştir.

Haberleşmeyi sağlayamadığı anlaşılan uydu telefonları için bütçeden ödeme yapılması 5018 Sayılı Kanunu'na aykırı olup, söz konusu uygulamanın düzeltilerek Kanun hükümlerine uygun hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Olmadan Aşılması

Başkanlık tarafından 2024 yılı içinde parasal sınırlara tabi doğrudan temin (22/d) ve pazarlık usulü (21/f) maddelerine göre yapılan mal ve hizmet alımlarında Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan bütçe ödeneklerinin %10'luk sınırını aşıldığı görülmüştür..

22.01.2002 tarih ve 24648 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (1) bendinde; anılan Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşlamayacağı ifade edilmiştir.

31.12.2020 tarihli ve 31351 sayılı resmî Gazetede yayımlanan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 62nci Maddesinin (1) bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince 4734 sayılı Kanunun 62'nci maddesinin (1) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idareleri; Kanunun gerek 21 inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamaz. Bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvurular reddedilir.

Anılan maddenin üçüncü fıkrası gereğince 4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarı dikkate alınır. Mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranı hesaplanması gerekmektedir.

Ayrıca mezkûr maddenin 4'üncü fıkrası gereğince de bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından %10 oranının aşılp aşılmadığı takip edilerek ödenek aktarılırken veya harcama yapılırken bu durum göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri kapsamında; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için 21/f ve 22/d kapsamında yapılan harcamaların, her biri için ayrı ayrı olmak üzere bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10 oranını aşıp aşmadığının takip edilmesi ve %10 oranının aşılabacağına anlaşılmaması halinde, uygun görüş için Kamu İhale Kurumuna başvurulması gerekmektedir.

Tablo 5: Mal Alımları, Hizmet ve Yapım İşlerine Ayrılan Ödenek ve Harcama Tutarları

Ödenğin Niteliği	Toplam Ödenek Tutarı (TL)	Toplam Ödenğin %10'u (TL)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı	Limiti Aşan Tutar (TL)
Mal Alımları	73.133.722,39	7.313.372,24	10.715.296,21	3.401.923,97

Hizmet Alımları	22.737.735,21	2.273.773,52	2.786.082,10	512.308,58
Yapım İşleri	656.650.218,63	65.665.021,86	3.867.261,89	0,00
TOPLAM	752.521.676,23	75.252.167,62	17.368.640,20	3.914.232,55

Yapılan inceleme sonucunda Başkanlığın, 4734 sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci maddeleri kapsamında mal alımlarında 3.401.923,97 TL ve hizmet alımlarında 512.308,58 TL Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan bütçe ödeneklerinin %10'luk sınırının aşıldığı görülmüştür.

Başkanlık bünyesinde birçok harcama birimi olması, harcama çeşitliliğinin fazla olması nedeniyle yapılan alımların birleştirilemediği ve %10 limiti için Kamu İhale Kurumu nezdinde yapılacak yazışmaların İçişleri Bakanlığı üzerinden gönderilmesi nedeniyle geçecek süre içerisinde işlerin aksayacağı ifade edilmiştir.

Başkanlığın mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için bütçesine konan yıllık toplam ödenekleri dikkate alarak, her bir alım için %10 oranının aşıp aşmadığının kontrol edilmesi ve %10 oranının aşılması zorunluluğu durumunda ise buna ilişkin başvuruların, ilgili veya bağlı bulundukları kurum ve kuruluşlar aracılığıyla Kamu İhale Kurumuna yapılarak uygun görüş alınması gerekmektedir.

BULGU 9: Protokol Yapılmak Suretiyle İlçe Belediyesine Aktarılan Ödeneklerin Uygun Kullanılmaması

Protokol yapılmak suretiyle Çameli Belediyesine aktarılan ödenekler ile yaptırılan sosyal tesis, mutfak, bulaşıkhanesi, tuvalet ve muhtarlık odası binalarının yapıldığı arsaların mülkiyetinin Belediyeye ait olmadığı bu nedenle de yapı ruhsatlarının olmadığı tespit edilmiştir.

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" başlıklı 273'üncü maddesinin 6'ncı fıkrasında "*Başkanlık ilin ihtiyaçları çerçevesinde gerektiğinde her türlü yatırım ve hizmetleri yerine getirebilir; bu amaçla kamu kurum ve kuruluşlarıyla, diğer tüzel kişilerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapabilir ve ortak projeler yürütebilir.*" hükmü yer almıştır.

23.02.1985 tarih ve 18675 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 3152 sayılı sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu İle İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un "İl Yatırım ve Hizmetleri" başlıklı 28/A maddesinde Bakanlıkların ve diğer merkezi idare kuruluşlarının, illerde her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım

işlerini Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı aracılığıyla yapabileceği şeklinde düzenlenme yer almıştır.

Bu hükümlere istinaden İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından Denizli YİKOB hesabına aktarılan ödeneği kullanımı için Denizli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı ile Çameli Belediye Başkanlığı arasında 26.02.2024 tarihinde “Çameli İlçe Merkezi ve Mahallelerindeki Sosyal Tesislerde Mutfak, Bulaşıkhanesi, Tuvalet ve Muhtarlık Odası Yapımı İçin Malzeme Alımı Protokolü” düzenlenmiştir.

Söz konusu Protokolün 4.1.3’üncü maddesinde Protokol kapsamında yapılacak olan işlerle ilgili her türlü yasal izin, onay, ruhsat ve benzeri belgelerin Çameli Belediyesi tarafından alınacağı ve gerekli onay, izin ve belgeler alınmadan herhangi bir imalat yapılmayacağı hükmü yer almıştır.

Yine Protokolün 4.1.7’nci maddesinde Protokol konusu işle ilgili yapılan denetimlerde yapılan işin mevzuata uygun olmadığı tespit edildiği takdirde; aktarılan ödeneğin, Çameli Belediyesi tarafından yasal faizi ile birlikte YİKOB’a iade edileceği şeklinde düzenlenme yer almıştır.

Protokol gereği olarak Çameli Belediyesi 10 mahallede sosyal tesis, mutfak, bulaşıkhanesi, tuvalet ve muhtarlık odası binaları yaptırmış ve YİKOB tarafından taahhüt edilen ödenek Belediye hesaplarına aktarılmıştır. Ancak yapılan incelemede söz konusu binaların; mülkiyeti hazineye ait olup Milli Eğitim’e okul alanı olarak tahsis edilen arsalar üzerine inşa edildiği ve yapı ruhsatlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Başkanlık, Çameli Belediye Başkanlığı ile İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında imzalanan protokol gereğince aktarılan ödenğe istinaden sosyal tesise konu arsaların kullanım hakkının Çameli Belediye Başkanlığınca devir alınıp, gerekli ruhsatlandırmanın yapılmasını müteakip, yapılan işlemlere ait tüm belgelerin ve yapı ruhsatlarının birer örneğinin Başkanlığa gönderilmesi için Çameli Belediye Başkanlığı ile gerekli yazışmaların yapıldığını ifade etmiştir.

Başkanlık tarafından imzalanan ve/veya imzalanacak protokol ve mevzuat hükümlerine uygun olarak işlemlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Yapım İşlerine İlişkin Yaklaşık Maliyetlerin Hesaplanmasında Kullanılan Proforma Faturaların Ticaret ve Sanayi Odasına Onaylatılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz husus konusu 2024 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" kısmında 3 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Alımlarda Yasal Limitlerin Aşılması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz husus konusu 2024 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" kısmında 2 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.